

Лакман Д. О., студентка,
Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Богатюк І. Г., викладач

МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО: СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ

Розробка міжнародно-правових норм, що регулюють відносини, які складаються в процесі освоєння космосу, спочатку відбувалася на основі поняття космічної діяльності як об'єкта правовідносин. Разом з тим виникла необхідність у встановленні правового режиму космічного простору як нового середовища, в якому стало можливим здійснення діяльності людини. Саме тому визначення особливостей міжнародного космічного права є досить актуальним на даному етапі розвитку як цієї галузі зокрема, так і права загалом.

Основною особливістю процесу нормотворення в галузі міжнародного космічного права є те, що воно протікає в рамках ООН. Друга характерна особливість – у більшості випадків прийняття норм або передуює практиці, або відбувається одночасно з нею, а не слідує за практикою, як це мало місце в інших галузях міжнародного права.

Між правовим режимом космічного простору і правовим регулюванням діяльності з використання цього простору існує нерозривний зв'язок. Ще до того, як Генеральна Асамблея ООН визнала необхідність розробки спеціальних правових принципів космічної діяльності, вчені-юристи багатьох держав передбачали, що в системі міжнародного права складеться особлива група норм і принципів, покликаних регулювати правовідносини в новій сфері діяльності. Специфічність цієї групи норм і принципів обґрунтовувалася особливостями самого космічного простору як нового середовища діяльності людини, а також особливостями космічної діяльності, яка істотно відрізняється від будь-якої іншої.

Космічне право має такі особливості:

1) космос безмежний; на відміну від сухопутної території, океанів, повітряного простору, космічний простір не піддається поділу на будь-які зони в процесі його використання;

2) в космосі і на небесних тілах діють фізичні закони, що істотно відрізняються від земних;

3) тільки космічний простір дає людству можливість вийти за межі земного середовища з метою подальшого прогресу цивілізації;

4) космічний простір небезпечний для діяльності людини в ньому;

5) в космічному просторі знаходяться небесні тіла, які нікому не належать і в перспективі можуть бути використані людиною.

На сьогоднішній день міжнародне право не тільки відчуває вплив науково-технічного прогресу, але й, у свою чергу, впливає на розвиток науки і техніки. Ухвалення заборонних норм гальмує вдосконалення одних видів техніки, стимулює розвиток нових, використання яких не підпадало б під дію цих заборон. Якщо з точки зору науки про природу космос підпорядковується своїм особливим закономірностям, то з точки зору науки про суспільство він повинен підкорятися загальним для всього людства принципам, що поширюються на всі види діяльності.

Специфічність принципів і норм космічного права не дає можливості ототожнювати його з іншими галузями міжнародного права. Принципи міжнародного космічного права закріплені в Договорі про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла, 1967 р.

Виділяють наступні принципи міжнародного космічного права:

— свобода космосу для наукових досліджень; використання Місяця та інших небесних тіл виключно в мирних цілях;

— міжнародна відповідальність держав за всю національну космічну діяльність;

— міжнародна відповідальність держав за шкоду, заподіяну космічними об'єктами;

— співпраця та взаємна допомога держав при дослідженні та використанні космосу;

— збереження державами юрисдикції і контролю над космічними тілами;

— дослідження і використання космосу на благо всього людства;

— рівне право всіх держав на дослідження і використання космосу;

— заборона національного присвоєння космосу;

— відповідність космічної діяльності міжнародному праву.

Метод регулювання і джерела міжнародного космічного права і загального міжнародного права ідентичні. Мета міжнародного космічного права як складової частини сучасного міжнародного права – забезпечення і підтримання міжнародного миру, безпеки і співробітництва держав, захист суверенних прав держав та

інтересів усього людства шляхом регламентації взаємовідносин суб'єктів міжнародного права.

Визначивши, таким чином, основні особливості міжнародного космічного права, можна стверджувати, що для розвитку та ефективного функціонування цієї галузі необхідно привести у відповідність нормативно-правову базу, удосконалити систему прийняття рішень в цій сфері та часову відповідність закріплення їх на практиці.

Література

1. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право: навч. посіб. / Н. В. Пронюк. – К.: КНТ, 2008. – 280 с.

2. Міжнародне публічне право: підруч. / за ред. В. М. Репецького. – К.: Знання, 2012. – 437 с.

3. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла: ООН; Договір, Міжнародний документ від 27 січня 1967 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_480

4. Актуальні проблеми міжнародного космічного права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://info-library.com/>

УДК 349.6:628.1033(477)(043.2)

Ленська Г. С., студентка,
Юридичний факультет,
Академія праці, соціальних відносин та туризму, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ В УКРАЇНІ

Всім відомий той факт, що середньостатистична людина складається на 50-80 % з води, а проблема її якості, яку ми споживаємо, для України була і продовжує залишатися вкрай актуальною і надзвичайно гострою. За власними запасами води, доступними до використання, Україна є однією з найменш забезпечених країн Європи. Водні ресурси України складаються з річкового стоку, що формується на території, і стоку, що надходить з території Білорусії і Росії по Дніпру, Десні і Сіверському Дінцю, а також запасів підземних вод. Крім того, використовується вода ріки Дунай і морська вода. Близько 80 % водних ресурсів України складають ресурси басейну Дніпра. Протягом віків Дніпро відіграє